

4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter

ALLMÄNT

- 1 § Av 2 kap. 5 § framgår att det i varje församling ska finnas ett kyrkoråd som dess styrelse. Det kan också finnas nämnder.
Har en församling ett direktvalt kyrkoråd som högsta beslutande organ är detta samtidigt den församlingens styrelse. (SvKB 2009:4)
- 2 § I varje samfällighet ska det som samfällighetens styrelse finnas en kyrkonämnd. Det kan också finnas andra nämnder.
- 3 § I varje flerförsamlingspastorat inom en flerpastoratssamfällighet ska det finnas en pastoratsnämnd.
- 4 § Kyrkofullmäktige eller samfällda kyrkofullmäktige får uppdra åt kyrkorådet, kyrkonämnden eller någon annan nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden.
Sådana ärenden som avses i 3 kap. 6 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen ska avgöras av det beslutande organet får dock inte delegeras. (SvKB 2007:5)

FÖRSAMLINGEN

Kyrkorådets uppgifter

- 5 § Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingslivet och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. (SvKB 2009:4)
- 6 § Kyrkorådet ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens ekonomiska ställning.
Kyrkorådet ska också göra de framställningar som behövs till kyrkofullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter. (SvKB 2007:5)
- 7 § Kyrkorådet ska
1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av kyrkofullmäktige,
  2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och själv förvalta kyrkans och församlingens egendom om detta inte ska skötas av någon annan,
  3. ha tillsyn över nämndernas verksamhet,
  4. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan, och
  5. fullgöra de uppgifter i övrigt som anges i kyrkoordningen.
- Ett direktvalt kyrkoråd ska även besluta i ärenden som enligt 3 kap. 6 § är en uppgift för kyrkofullmäktige i en församling i en samfällighet.
- Ett kyrkoråd inom en samfällighet ska dessutom
1. bereda och yttra sig i ärenden som särskilt angår församlingen och som ska handläggas av samfällda kyrkofullmäktige,
  2. disponera de anslag som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet, och
  3. verkställa de beslut som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet. (SvKB2007:5, 2009:4)

- 8 § Kyrkorådet ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen.
När det behövs för att kyrkorådet ska kunna fullgöra sina uppgifter får rådet begära in yttranden och upplysningar från nämnder och anställda i församlingen.

Uppgiftsfördelning när beslutfört kyrkoråd saknas

- 8 a § Om kyrkorådet i en församling som ingår i en samfällighet inte har tillräckligt antal ledamöter för att vara beslutfört gäller följande.

Kyrkonämnden

1. tillsätter, enligt 2 kap. 11 § tredje stycket, befattningar som omfattar tjänstgöring enbart i församlingen,
2. väljer, i enlighet med 4 kap. 24 §, minst två kyrkvårdar bland dem som är röstberättigade och tillhör församlingen,
3. utser, i enlighet med 40 kap. 2 § tredje stycket jämfört med 4 kap. 24 §, en av kyrkvårdarna att tillsammans med kyrkoherden ansvara för kyrkobyggnadens inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., och
4. fullgör övriga uppgifter som annars ankommer på kyrkorådet om inte annat framgår av denna paragraf.

Kyrkoherden

1. beslutar, i enlighet med 17 kap. 6 §, i kyrkorådets ställe om former för huvudgudstjänster,
2. beslutar, i enlighet med 17 kap. 7 §, i kyrkorådets ställe att en huvudgudstjänst får firas med församling i ett annat samfund,
3. beslutar, i enlighet med 17 kap. 8 §, om huvudgudstjänstens uppbyggnad,
4. fastställer, i enlighet med 17 kap. 9 §, gudstjänstplan,
5. beslutar, i enlighet med 18 kap. 6 §, att huvudgudstjänst får firas i annan form än enligt kyrkohandbokens ordningar,
6. yttrar sig om namn på ett pastorat, en flerpastoratsamfällighet eller ett kontrakt enligt 37 kap. 56 §,
7. prövar frågor om upplåtelse av kyrka enligt 41 kap. 4 §,
8. beslutar om församlingskollekt enligt 43 kap. 6 §,
9. avger verksamhetsberättelse i enlighet med 47 kap. 12 §, samt
10. lämnar budgetförslag till kyrkonämnden i enlighet med 47 kap. 13 §.

Innan kyrkoherden fattar ett sådant beslut som anges i punkterna 1–5 och 8 ska samråd ske med församlingens kyrkvårdar. (SvKB 2005:18)

Kyrkoherden som ledamot

- 9 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet. Bestämmelser om kyrkoherdens rätt att i sitt ställe utse en annan präst som ledamot finns i 5 kap.

Val av kyrkoråd som inte är direktvalt

- 10 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkorådet. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter. (SvKB 2007:5)

Val av direktvalt kyrkoråd

- 11 § Församlingens röstberättigade väljer vilka ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare som ska ingå i ett direktvalt kyrkoråd.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

- 12 § Det direktvalda kyrkorådet fastställer antalet ledamöter och ersättare i rådet.
- Antalet valda ledamöter ska bestämmas till ett jämnt tal och till minst
  - 8 i församlingar med högst 500 röstberättigade
  - 10 i församlingar med över 500 röstberättigade.
- Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i församlingen. Om ett decimaltal uppkommer, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.
- Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

- 13 § När ett direktvalt kyrkoråd ska utses första gången beslutar kyrkofullmäktige om antalet ledamöter och ersättare. Stiftsstyrelsen ska underrättas om beslutet senast den 1 mars under valåret.
- Om ett direktvalt kyrkoråd beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet för att gälla vid det kommande valet ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. (SvKB 2007:5)

Mandatperiodens längd

- 14 § Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.
- 14 a § Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.
- När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, ska fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden. (SvKB 2003:9)
- 15 § Om en vald ledamot avgår under tjänstgöringstiden, ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.
- Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna.
- Dessa bestämmelser gäller inte för det direktvalda kyrkorådet.

Ordförande

- 16 § Kyrkofullmäktige ska bland kyrkorådets valda ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.
- Ett direktvalt kyrkoråd ska självt bland de valda ledamöterna välja ordförande och en eller två vice ordförande. Rådet bestämmer tiden för uppdragen. (SvKB 2007:5)
- 17 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet utser rådet en annan vald ledamot att vara ordförande för det tillfället.
- Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan vald ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra hans eller hennes uppgifter under denna tid.

När sammanträdena ska hållas

- 18 § Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträden ska även hållas, när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller kyrkoherden begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

Det nyvalda kyrkorådet får sammanträda under valåret för att välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret. (SvKB 2003:9)

Ersättarnas tjänstgöring

19 § I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 17–19 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Beslutförhet

20 § Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Offentlighet vid sammanträden med direktvalda kyrkoråd

21 § Ett sammanträde med det direktvalda kyrkorådet ska vara offentligt när rådet avgör ärenden om mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen och godkänner församlingsinstruktionen.

Ett sådant sammanträde ska kungöras enligt bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§. (SvKB 2009:4)

Jäv

22 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

I fråga om jäv i övrigt tillämpas bestämmelsen i 3 kap. 22 §. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet. (SvKB 2002:9)

22 a § Bestämmelserna i 22 § gäller även anställda eller andra personer som på kyrkorådets uppdrag handlägger ett ärende. (SvKB 2002:9)

Ärendenas avgörande och protokollet

23 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§. Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 39–41, 43 och 44 §§ när det gäller hur protokollet ska föras, vad det ska innehålla samt hur det ska justeras och hur justeringen ska tillkännages.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla kyrkorådet. (SvKB 2002:9; 2006:8)

Kyrkvärdar

24 § Kyrkorådet väljer för mandatperioden kyrkvärdar. Till kyrkvärd får den väljas som

1. tillhör Svenska kyrkan,
2. är döpt, och
3. har fyllt 16 år.

Minst två av kyrkvärdarna ska alltid vara ledamöter eller ersättare i kyrkorådet. (SvKB 2007:5, 2009:6)

Tillsättning av nämnder

25 § För förvaltning och verkställighet får kyrkofullmäktige tillsätta de nämnder som behövs. Ledamöter och ersättare i sådana nämnder väljs av fullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. Det ska också finnas en valnämnd. Bestämmelser om valnämnd finns i 38 kap. 3 §.

För dessa nämnder tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 14 a–20, 22–23 §§.

För valnämnden gäller även 14 §.

Kyrkofullmäktige ska anta reglementen med närmare bestämmelser om nämndernas verksamhet. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2004:10; 2007:5)

Närvarorätt vid sammanträden med en nämnd m.m.

26 § Kyrkoherden eller den präst som avses i 5 kap. 4 § har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (särskild mening). Detsamma gäller ett organ till vilket kyrkorådet eller en nämnd har delegerat beslutanderätt eller givit uppdrag att bereda kyrkorådets eller nämndens ärenden.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte valnämnden. (SvKB 2002:9; 2004:7)

SAMFÄLLIGHETEN

Kyrkonämndens uppgifter

27 § Kyrkonämnden är samfällighetens styrelse.

I fråga om kyrkonämndens uppgifter tillämpas bestämmelserna i 6 §, 7 § första stycket 1–3 och 8 § samt i 2 kap. 5 § tredje stycket. Det som där sägs om församlingen, kyrkofullmäktige och kyrkorådet ska i stället gälla samfälligheten samt dess samfälliga kyrkofullmäktige och kyrkonämnden.

Ledamöter och ersättare

28 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkonämnden.

I flerpastoratssamfälligheter gäller vad som sägs i första stycket den kyrkoherde som enligt 5 kap. 5 § har blivit vald till sådan ledamot.

29 § Samfälliga kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkonämnden. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. Vid valet ska om möjligt varje församling bli företräd i kyrkonämnden genom minst en ledamot eller ersättare.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Kyrkonämnden och församlingarna

30 § Kyrkonämnden ska underrätta församlingarna om frågor av större ekonomisk betydelse. Kyrkonämnden får begära in yttranden och upplysningar från kyrkoråd och pastoratsnämnder, när det behövs för att nämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter. (SvKB 2002:9)

31 § Kyrkonämnden ska, om det inte finns synnerliga skäl däremot, uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som enligt den fastställda budgeten eller ett särskilt beslut har blivit anvisade åt församlingarna och som avser deras uppgifter enligt 2 kap. 1 §.

Kyrkonämnden får uppdra åt ett kyrkoråd att fullgöra sådana uppgifter som särskilt avser församlingen och åt en pastoratsnämnd att fullgöra sådana arbetsgivarfrågor som särskilt avser pastoratet. (SvKB 2009:4)

Hänvisningsbestämmelser

32 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på kyrkonämnden och övriga nämnder i samfälligheten:

- 14 § om mandatperiodens längd
- 14 a § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning
- 15 § om fyllnadsval,

- 16 § första stycket och 17 § om ordförandeskapet,
- 18 § om när sammanträdena ska hållas,
- 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv,
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 26 § om närvarorätt vid sammanträden m.m.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om församling och kyrkofullmäktige ska avse samfälligheten och dess samfälliga kyrkofullmäktige.
2. Bestämmelserna om mandatperiodens längd gäller kyrkonämnden och valnämnden.
3. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på samfällighetens anslagstavla. (SvKB 2002:9; 2003:9)

FLERPASTORATSSAMFÄLLIGHETEN

Pastoratsnämndens uppgifter

- 33 § Pastoratsnämnden är ett gemensamt organ för församlingarna inom ett flerförsamlingspastorat.
- Pastoratsnämnden ska tillsätta befattningar enligt bestämmelserna i 2 kap. 11 § fjärde stycket och för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor enligt uppdrag från kyrkonämnden. (SvKB 2009:4)

Ledamöter och ersättare

- 34 § Kyrkoherden är ledamot i pastoratsnämnden.
- 35 § Kyrkoråden i församlingarna väljer inom sig ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i pastoratsnämnden.
- Antalet valda ledamöter i pastoratsnämnden och hur många av dessa som varje kyrkoråd ska utse bestäms genom överenskommelse mellan kyrkoråden. Varje kyrkoråd ska dock välja minst en ledamot.
- Om församlingarna inte kan enas avgörs frågan av stiftsstyrelsen.
- Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Ordförande

- 36 § Pastoratsnämnden ska bland de valda ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Nämnden bestämmer tiden för uppdraget.

Hänvisningsbestämmelser

- 37 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling ska tillämpas på pastoratsnämnden:
- 14 § om mandatperiodens längd,
  - 15 § om fyllnadsval,
  - 17 § om tillfällig ordförande,
  - 18 § om när sammanträdena ska hållas,
  - 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
  - 20 § om beslutförhet,
  - 22 och 22 a §§ om jäv, och
  - 23 § om ärendenas avgörande och protokoll.
- Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på pastoratets anslagstavla. (SvKB 2002:9)

38 § Om kyrkofullmäktige har valt nya ledamöter i kyrkorådet enligt 14 a §, ska det nyvalda kyrkorådet inom två månader välja nya ledamöter och ersättare i pastoratsnämnden. (SvKB 2003:9)